

Eikha and Isaiah in Dialogue

Dr. Yael Ziegler

Pirkei Nechama: Isaiah 40-66

Isaiah 40:1:

נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם

Isaiah 66:13:

כְּאִישׁ אֲשֶׁר אִמּוֹ **תִּנְחַמְנוּ** כֵּן אֲנֹכִי **אֲנַחֲמָכֶם** וּבִירוּשָׁלַם **תִּנְחַמּוּ**

JERUSALEM'S CONSOLATION

איכה פרק א

(ב) בָּכוּ תִבְכֶּה בְּלִילָה וּדְמָעָתָה עַל לַחֲיָה **אֵין לָהּ מְנַחֵם** מִכָּל אֲהַבְיָהּ כָּל רַעִיָּה בְּגָדוּ בָּהּ הָיָה לָהּ לְאִיבִים:

(ט) טִמְאַתָּה בְּשׁוּלִיָּה לֹא זָכְרָה אַחֲרִיתָהּ וַתֵּרֶד פְּלָאִים **אֵין מְנַחֵם לָהּ** רָאָה ה' אֶת עֲנָיָהּ כִּי הִגְדִּיל אוֹיֵב:

(טז) עַל אֵלֶּה אָנִי בּוֹכָה עֵינֵי עֵינֵי יִרְדָּה מַיִם **כִּי רַחֵק מִמֶּנִּי מְנַחֵם** מְשִׁיב נֶפְשִׁי הָיָה בְּנֵי שׁוֹמְמִים כִּי גָבַר אוֹיֵב:

(יז) פִּרְשָׁה צִיּוֹן בִּידֶיהָ **אֵין מְנַחֵם לָהּ** צָוָה ה' לִיעֲקֹב סְבִיבָיו צָרָיו הָיְתָה יְרוּשָׁלַם לְנֹדָה בִּינֵיהֶם:

(כא) שָׁמְעוּ כִּי נֶאֱנַחָה אָנִי **אֵין מְנַחֵם לִי** כָּל אִיבֵי שָׁמְעוּ רַעֲתִי שָׁשׂוּ כִּי אָתָּה עֲשִׂיתָ הִבְאֵת יוֹם קִרְאָתָּ וַיְהִי כְמוֹנִי:

Eikha 5:20-22

(כ) לָמָּה לְנִצָּחַ תִּשְׁכַּחֲנוּ תַעֲזֹבֵנוּ לְאַרְךָ יָמִים:
(כא) הַשִּׁיבֵנוּ ה' אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם:
(כב) כִּי אִם־מֵאֵס מֵאֲסִיתָנוּ קִצְפָּתָ עָלֵינוּ עַד־מָאֵד:

Why have You forgotten us forever, Forsaken us for the
length of days?

Return us, O LORD, to Yourself, And let us come back;
Renew our days as of old!

For truly, You have **rejected** us, Bitterly raged against us.

Isaiah 41:9

וְאָמַר לְךָ עַבְדִּי־אֶתָּה בְּחִרְתִּיךָ וְלֹא מֵאֲסִיתִיךָ:

And I said to you: You are My servant; I
chose you, I have **not** rejected you.

Isaiah 49:14-15

(יד) וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזַבֵּנִי יְקֹנֶק וְאִדְנִי שִׁכַּחֲנִי:

(טו) הֲתִשְׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה מִרֶחֶם בֶּן־בֶּטֶן גַּם־אֵלֶּה תִשְׁכַּחֲנָה
וְאֲנֹכִי לֹא אֶשְׁכַּחַךְ:

Zion says, “The LORD has forsaken me, My Lord has
forgotten me.”

Can a woman forget her baby, Or disown the child of her
womb? Though she might forget, I never could forget
you.

HAS GOD REJECTED JERUSALEM?

JERUSALEM: A LONELY CITY

איכה פרק א, א

איכה יְשֻׁבָה בְּדָד הָעִיר רַבְתִּי עִם הָיְתָה כְּאַלְמָנָה רַבְתִּי בְּגוֹיִם שָׁרְתִי בְּמַדִּינֹת
הָיְתָה לְמָס:

ישעיהו פרק נד

(ב) הֲרַחֲבִי מְקוֹם אָהֶלְךָ וִירִיעוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יִטּוּ אֶל תַּחֲשֹׁכִי
הָאֲרִיכִי מִיַּתְרֶיךָ וַיִּתְּדוּתֶיךָ חֲזִקִי: (ג) כִּי יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי
וְזָרַעַךָ גּוֹיִם יִירָשׁ וְעָרִים נְשֻׁמוֹת יוֹשִׁיבוּ: (ד) אֶל תִּירָאִי כִּי לֹא
תִּבּוֹשִׁי וְאֶל תִּכְלָמִי כִּי לֹא תִחְפֹּיֲרִי כִּי בִשֵּׁת עֲלוֹמֶיךָ תִּשְׁכַּחִי
וְחִרְפַּת אֲלֻמְנוֹתֶיךָ לֹא תִזְכְּרִי עוֹד:

Enlarge the site of your tent, Extend the size of your dwelling, Do not stint!
Lengthen the ropes and drive the pegs firm. For you shall spread out to the right
and the left; Your offspring shall dispossess nations And shall people the desolate
towns. Fear not, you shall not be shamed; Do not cringe, you shall not be
disgraced. For you shall forget The reproach of your youth, And remember no
more The shame of your widowhood.

ישעיהו פרק מט

(יז) מְהֵרָה בְּנֵיךָ מִהָרְסֶיךָ וּמִחֲרָבֶיךָ מֵמָה יֵצְאוּ: (יח) שְׂאִי
סָבִיב עֵינֶיךָ וּרְאִי כָל־מִן נִקְבְּצוּ בָּאוּ לָךְ חַי אֲנִי נֹאֵם ה' כִּי כָל־
כְּעָדִי תִלְבָּשִׁי וְתִקְשְׁרִים כִּכְלָה: (יט) כִּי חֲרַבְתִּיךָ וְשִׁמְמַתִּיךָ
וְאֶרֶץ הָרְסוּתֶיךָ כִּי עָתָה תִּצְרִי מִיּוֹשֵׁב וְרַחֲקוּ מִבְּלָעֶיךָ: (כ)
עוֹד יֹאמְרוּ בְּאָזְנֶיךָ בְּנֵי שִׁכְלֶיךָ צָר לִי הַמָּקוֹם גִּשָּׁה לִי
וְאַשְׁבָּה: (כא) וְאָמַרְתְּ בְּלִבְּךָ מִי יֵלֵד לִי אֶת אֱלֹהִים וְאֲנִי
שְׂכוּלָה וְגִלְמוּדָה גְּלָה וְסוּרָה וְאֱלֹהִים מִי גִדֵּל הֵן אֲנִי נִשְׁאַרְתִּי
לְבַדִּי אֱלֹהִים אֵיפָּה הֵם:

Swiftly your children are coming; Those who ravaged and ruined you shall leave
you. Look up all around you and see: They are all assembled, are come to you! As
I live —declares the LORD— You shall don them all like jewels, Deck yourself with
them like a bride. As for your ruins and desolate places And your land laid
waste— You shall soon be crowded with settlers, While destroyers stay far from
you. The children you thought you had lost Shall yet say in your hearing, “The
place is too crowded for me; Make room for me to settle.” And you will say to
yourself, “Who bore these for me When I was bereaved and barren, Exiled and
disdained— By whom, then, were these reared? I was left all alone— And where
have these been?”

Jerusalem's Collapse

Eikha 2:1-13

א) אִיכָה יָלֵיב בְּאֶפֶס אֲדֹנִי אֶת־בֵּת־צִיּוֹן הַשְּׁלִיךְ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ תִּפְאָרֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא־
זָכַר הַדָּם־רַגְלָיו בַּיּוֹם אֶפֶס: (ב) בָּלַע אֲדֹנִי לֹא וְלֹא חָמַל אֶת כָּל־נָאוֹת יַעֲקֹב הָרַס
בְּעִבְרָתוֹ מִבְּצָרֵי בֵּת־יְהוּדָה הִגִּיעַ לְאֶרֶץ חֵלָל מִמַּלְכָּה וְשָׁרִיָּה...
(ט) טָבְעוּ בָאֶרֶץ שְׁעָרֶיהָ אֲבָד וְשֹׁבֵר בְּרִיחֶיהָ מַלְכָּה וְשָׁרִיָּה בְּגוֹיִם אֵין תּוֹרָה
גַּם־נְבִיאֶיהָ לֹא־מָצְאוּ חֲזֹן מֶה: (י) יֵשְׁבוּ לְאֶרֶץ יִדְמוּ זִקְנֵי בֵּת־צִיּוֹן הָעֵלּוּ עֶפְרָע־
רֹאשִׁים חֲגָרוּ שָׁקִים הוֹרִידוּ לְאֶרֶץ רֹאשָׁן בְּתוֹלֶת יְרוּשָׁלַם...
(יג) מֶה־אֶעֱיִידָךְ מֶה אֲדַמָּה־לָּךְ הַבֵּת יְרוּשָׁלַם מֶה אֲשׁוּה־לָּךְ וְאֶנְחִמָּךְ בְּתוֹלֶת
בֵּת־צִיּוֹן כִּי־גָדוֹל כַּיֵּם שִׁבְרָךְ מִי יִרְפָּא־לָךְ:

They sit on the ground; the elders of Fair Zion are silent. They place dust upon their heads and gird themselves with sackcloth. They lower their heads to the ground, the maidens of Jerusalem....
What can I take as witness or liken To you, O Fair Jerusalem? What can I match with you to console you, O Fair Maiden Zion? For your ruin is vast as the sea: Who can heal you?

Isaiah 52:1-2

א) עוֹרִי עוֹרִי לְבָשִׁי עֲזָר צִיּוֹן לְבָשִׁי בִּגְדֵי תִפְאָרֶתָךְ יְרוּשָׁלַם עִיר הַקֹּדֶשׁ
כִּי לֹא יוֹסִיף יָבֹא־בָךְ עוֹד עֶרְל וְטִמָּא: (ב) הַתִּנְעָרִי מֵעַפְר־קוֹמִי שָׁבִי
יְרוּשָׁלַם הַתַּפְתַּחֲו הַתַּפְתַּחֲו מוֹסְרֵי צַוְאֶלְךָ שְׁבִיָּה בֵּת־צִיּוֹן:
Awake, awake, O Zion! Clothe yourself in splendor; Put on your robes of majesty, Jerusalem, holy city! For the uncircumcised and the unclean Shall never enter you again. Arise, shake off the dust, Sit [on your throne], Jerusalem! Loose the bonds from your neck, O captive one, Fair Zion!

Isaiah 51:12 and 15

יב) אֲנִכִּי אֲנִכִּי הוּא מִנְחִמְכֶם מִי־אֶת וּתִירָאִי מֵאֲנוּשׁ
יָמוּת וּמִבֶּן־אָדָם חָצִיר יִנָּתֵן: ...
טו) וְאֲנִכִּי ה' אֱלֹהֶיךָ רִגַע הַיָּם וַיִּהְיוּ גִלְיוֹ ה' צָבָאוֹת
שָׁמוּ: ...

I, I am He who comforts you! What ails you that you fear Man who must die, Mortals who fare like grass? ... For I the LORD your God— Who calms the sea and churns its waves...

Eikha 3

THE TWISTED PATH INTO EXILE

(ב) אוֹתִי נָהַג וַיִּלֶּךְ חֹשֶׁךְ וְלֹא-אֹר:

...

(ט) גָּדַר דְּרָכִי בַּגָּזִית נְתִיבֹתַי עָוָה:

...

(יא) דְּרָכִי סוּרָר וַיַּפְשִׁחֵנִי שְׁמִנִי שִׁמָּם:

Me He drove on and He led me in darkness without light...

He has walled in my path with hewn blocks, twisted my roads ... He has forced me off my path and mangled me, He has left me desolate.

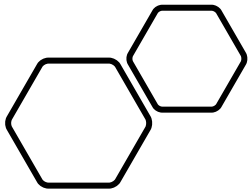
Isaiah 42:15

(טז) וְהוֹלַכְתִּי עֲוֹרִים בְּדֶרֶךְ לֹא יָדְעוּ בְּנִתִיבוֹת לֹא יָדְעוּ

אֲדַרִּיכֶם אָשִׁים מִחֹשֶׁךְ לְפָנֵיהֶם לְאֹר וּמַעַקְשִׁים לְמִישׁוֹר אֶלֶּה הַדְּבָרִים עָשִׂיתִם וְלֹא עֲזַבְתִּים:

I will lead the blind By a path they did not know, And I will make them walk By roads they never knew. I will turn darkness before them to light, Rough places into level ground. These are the promises— I will keep them without fail.

JERUSALEM'S GLORY

Eikha 4:1-2

(א) אֵיכָה יוֹעַם זָהָב יִשָּׁנָא הַכֶּתֶם הַטּוֹב תִּשְׁתַּפְּכֶנָּה אַבְנֵי־קֹדֶשׁ
בְּרֹאשׁ כָּל־חוֹצוֹת:

(ב) בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים הַמְסֻלָּאִים בַּפֶּז אֵיכָה נִחְשְׁבוּ לְנִבְלֵי־חָרָשׁ
מַעֲשֵׂה יְדֵי יוֹצֵר:

...

(ז) זָכּוּ נְזִירֵיהֶּ מִשְׁלָג צָחוּ מִחֲלָב אָדָמוֹ עֵצָם מִפְּנִינִים סַפִּיר
גְּזָרְתָם

Alas! The gold is dulled, Debased the finest gold! The sacred gems are
spilled At every street corner.

The precious children of Zion; Once valued as gold— Alas, they are
accounted as earthen pots, Work of a potter's hands!

...Her elect were purer than snow, Whiter than milk; Their limbs were
ruddier than coral, Their bodies were like sapphire.

Isaiah 54:11-13

(יא) עֲנִיָּה סֹעֶרָה לֹא נִחַמָּה הִנֵּה אֲנֹכִי מִרְבִּיץ בַּפּוֹךְ
אַבְנֵיךָ וְיִסְדֹּתֶיךָ בַּסַּפִּירִים:

(יב) וְשִׁמְתִּי כֹדֶד שְׁמִשְׁתֶּיךָ וְשַׁעֲרֶיךָ לְאַבְנֵי אֶקֶדָח וְכָל־
גְּבוּלְךָ לְאַבְנֵי־חַפָּץ:

(יג) וְכָל־בְּנֶיךָ לְמוֹדֵי ה' נָרַב שְׁלוֹם בְּנֶיךָ:

Unhappy, storm-tossed one, uncomforted! I will lay carbuncles as
your building stones And make your foundations of sapphires.
I will make your battlements of rubies, Your gates of precious
stones, The whole encircling wall of gems.
And all your children shall be disciples of the LORD, And great
shall be the happiness of your children;

JERUSALEM'S IMPURITIES

Eikha 4:14-15

(יד) נָעוּ עוֹרִים בְּחוֹצוֹת נִגְאָלוּ בַדָּם בָּלֹא יוֹכְלוּ יִגְעוּ בְּלִבְשֵׁיהֶם:

(טו) סוּרוּ טִמָּא קְרָאוּ לָמוֹ סוּרוּ סוּרוּ אֶל־תִּגְעוּ כִּי נָצוּ גַם־נָעוּ אָמְרוּ בַּגּוֹיִם

לֹא יוֹסִיפוּ לָגוֹר:

They wandered blindly through the streets, Defiled with blood, So that
no one was able To touch their garments.

“Away! Unclean!” people shouted at them, “Away! Away! Touch not!”
So they wandered and wandered again; For the nations had resolved:
“They shall stay here no longer.”

Isaiah 52:9-11

(ט) פָּצְחוּ רִנְנוּ יַחְדָּו חֲרָבוֹת יְרוּשָׁלַם כִּי־נִחַם ה' עַמּוֹ גָּאֹל יְרוּשָׁלַם:

(י) חֲשֹׁף ה' אֶת־זְרוֹעַ קִדְשׁוֹ לְעֵינֵי כָל־הַגּוֹיִם וְרָאוּ כָל־אֲפֹסֵי־אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת
אֱלֹהֵינוּ:

(יא) סוּרוּ סוּרוּ צְאוּ מִשָּׁם טִמָּא אֶל־תִּגְעוּ צְאוּ מִתּוֹכָהּ הִבְרֹוּ נִשְׂאֵי כְלֵי ה':

Raise a shout together, O ruins of Jerusalem! For the LORD will comfort His people, Will redeem
Jerusalem. The LORD will bare His holy arm In the sight of all the nations, And the very ends of earth
shall see The victory of our God. Turn, turn away, touch naught unclean As you depart from there;
Keep pure, as you go forth from there, You who bear the vessels of the LORD!

Eikha 1:16

(טז) עַל־אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכֶיָה עֵינַי יֵרְדֶּה מַיִם כִּי־רַחֵק מִמֶּנִּי מְנַחֵם
מְשִׁיב נַפְשִׁי הֵיוּ בְנֵי שׁוֹמְמִים כִּי גִבֹּר אֹיֵב:

Over these things do I weep, my eyes, my eyes flow with tears: Far
from me is any comforter Who might revive my spirit; My children
are forlorn, For the foe has prevailed.

Eikha 5:17

(יז) עַל־זֶה הָיָה דְּוָה לִבֵּנוּ עַל־אֵלֶּה חֲשָׁנוּ עֵינֵינוּ:

Over this our hearts are sick, Over these our eyes are dimmed:

DARKENED, TEAR-FILLED EYES

Isaiah 49:18

(יח) שְׂאִי־סָבִיב עֵינֶיךָ וּרְאִי כָל־מַה נִּקְבְּצוּ בְּאוּ־לְךָ חֵי־אֲנִי נֹאמֶ־ה' כִּי כָל־מַה
כָּעֲדִי תִלְבָּשִׁי וְתִקְשְׁרִים כְּכֹלֶה:

Look up all around you and see: They are all assembled, are come
to you! As I live —declares the LORD— You shall don them all like
jewels, Deck yourself with them like a bride

Isaiah 60:4

(ד) שְׂאִי־סָבִיב עֵינֶיךָ וּרְאִי כָל־מַה נִּקְבְּצוּ בְּאוּ־לְךָ בְּנֵיךָ מֵרְחוֹק יָבֹאוּ
וּבְנֹתֶיךָ עַל־צֵד תֵּאֱמָנָה:

(ה) אַז תִּרְאִי וְנִהְרְתָּ וּפָתַד וְרַחֵב לְבָבְךָ כִּי־יִהְיֶה עָלֶיךָ הַמּוֹן יָם חֵיל גּוֹיִם
יָבֹאוּ לָךְ:

Raise your eyes and look about: They have all gathered and come
to you. Your sons shall be brought from afar, Your daughters like
babes on shoulders.

As you behold, you will glow; Your heart will throb and thrill— For
the wealth of the sea shall pass on to you, The riches of nations
shall flow to you.

Isaiah 64

(ד) פָּגַעְתָּ אֶת־שֹׁשׁׁלְ וְעָשִׂיתָ לָּדָק בְּדַרְכֶּיךָ יִזְכְּרוּךְ הוּא־אֶתְּךָ קִצְפֹּתְ וְנִחֲטָא
בָּהֶם עוֹלָם וְנוֹשָׁע:

(ה) וְנָהִי כִטְמֵא כָלָנוּ וְכַבֵּד עֲדִים כָּל־צִדְקֹתֵינוּ וְנִבֵּל כָּעֵלָה כָלָנוּ וְעוֹנֵנוּ.
כָּרוּחַ יִשְׁאַנוּ:

(ו) וְאִין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ מִתְעוֹרָר לְהַחֲזִיק בָּךְ כִּי־הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ מִמֶּנּוּ.
וְתִמְוִיגֵנוּ בְּיַד־עוֹנֵנוּ:

(ז) וְעַתָּה ה' אֲבִינוּ אֶתְּךָ אֲנַחְנוּ הַחֲמֵר וְאֶתְּךָ יִצְלָנוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֶךָ כָּלָנוּ:

(ח) אֶל־תִּקְצֹף ה' עַד־מָאֵד וְאֶל־לַעַד תִּזְכֹּר עוֹן יֵהָן הַבֶּט־נָא עִמָּךְ כָּלָנוּ:

Yet you have struck him who would gladly do justice, And remember You in
Your ways. It is because You are angry that we have sinned; We have been
steeped in them from of old, And can we be saved? We have all become like
an unclean thing, And all our virtues like a filthy rag. We are all withering like
leaves, And our iniquities, like a wind, carry us off. Yet no one invokes Your
name, Rouses himself to cling to You. For You have hidden Your face from us,
And made us melt because of our iniquities. But now, O LORD, You are our
Father; We are the clay, and You are the Potter, We are all the work of Your
hands.

Be not implacably angry, O LORD, Do not remember iniquity forever. Oh, look
down to Your people, to us all!

Eikha 5:22:

(כב) כִּי אִם־מָאֵס מְאֹסָתָנוּ קִצְפֹּת עָלֵינוּ עַד־
מָאֵד:

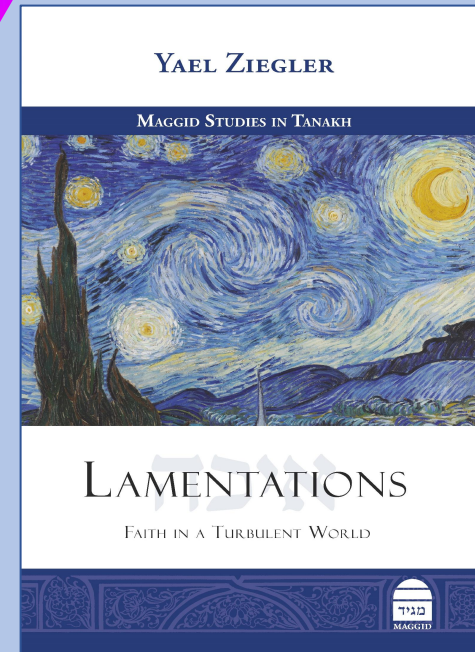
For truly, You have rejected us, Bitterly
raged against us.

Thank you for learning with me
today!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

Coming in May!

I welcome questions and comments:
yaelziegler@gmail.com